

Kod izlaganja raznih teoloških pitanja, kojih baš u Kristologiji i Soteriologiji imade izobilje, šteta je, što nam auktor nije iznio razna slobodna bogoslovska mišljenja o hipostatskom sjedinjenju božanske i ljudske naravi. Tu bi dakako pisac bio morao najprije iznijeti opširniji prikaz o metafizičkim pitanjima biti i bivstvovanja te naravi i osobe. O filozofskom naziranju, da li postoji stvarna razlika između biti i bivstvovanja, zavisi također određivanje konstitutivnih principa osobnosti i dosljedno preciznije tumačenje hipostatskog sjedinjenja. Izlaganje istaknutih pitanja za cijelo bi bilo od velike koristi. Iako je naime u tim pitanjima dopuštena sloboda mišljenja, a ono nam ipak jasan pogled in quaestiones disputatas samu dogmu bar donekle čini shvatljivijom i jasnijom. Vrijednost bi knjizi nadalje bila još veća, kad bi nam pisac i u spomenutom pitanju kao i u ostalim Kristološkim pitanjima bio prikazao novije neke sentence i iznio moderne kristološke zablude, na koje će se, čini se, u buduće morati da obazre svaka Kristologija. Savezno s time treba pripomenuti, da bi i sama unutarinja vrijednost djela bila veća, a i cilj, koji si je auktor postavio, da naime u mladeži »pobudi i budnom uzdrži ljubav za svetinje katoličke vjere« bio bi u većoj mjeri postignut, kad bi auktor bio u većem opsegu prikazao najmoderniji rad u opsegu Kristološke literature.

Dakako da ove opaske ne mogu umanjiti velike cijene Bujanovićeve Kristologije. Nju će s velikom koristi primiti u ruke i svećenik i lajik, ona će dobro doći napose našem pastoralnom svećenstvu, koje će u njoj naći ne samo solidno ukrepljenu

svoju vjeru nego i obilan materijal za izradivanje svojih pastoralnih tema i propovjedi. Posebna unkcija i toplina, kojom je Bujanovićeva knjiga izradivana još će više privlačiti svakoga, da za njom rado posegne na veliku svoju duševnu i duhovnu korist. Stoga Bujanovićeve Kristologiju i Soteriologiju najtoplije preporučujemo.

Dr. S. B.

Katechismus der biblischen Hermeneutik. Von Gottfried Hoberg. Dokt. der Phil. und d. Theol., Prof. der Universität Freiburg i. Br. 2 i 3. (Herders Theologische Grundrisse). 12° (X. i 50 S.). Freiburg i. Br. 1922.

Imajući obzira prema teškim financijskim prilikama, u kojima živimo, poznata kat. nakladna knjižara Herder u Freiburgu, došla je na praktičnu misao, da priredi mala jeftina izdanja, u kojima će ipak na strogo znanstvenoj podlozi biti pertraktirana od strukovnjaka razna teološka pitanja. Ili točnije govoreći: to će biti mali jeftini udžbenici za one, koji uče teologiju, a nijesu u stanju nabaviti veća djela.

Jedno djelce od te zbirke jest spomenuto djelce uvaženog bibličiste Hoberga. Djelce nema nego samih 50 stranica malog formata (dvanaestine), pa se samo po sebi razumije ono, što je auktor u predgovoru istaknuo: da ovaj katekizam ne pruža stručnjacima nikakvih novih vidika. Ali učenicima će dobro doći, jer im pregledno i u lakom stilu pruža najpotrebnije znanje o biblijskoj Hermeneutici. A dobro će doći i onima, koji se ne bave specijalno proučavanjem teologije, ali žele biti orientirani u općenitoj spoznaji Svetoga Pisma.

Autor je djelce podijelio u dva dijela. I. dio: teološka her-

meneutika ima dva poglavlja: o smislu Svetog Pisma (literalnom, stvarnom, tipičnom) i o nadahnuću S. P. te o posljedicama istog (nepogrješivost, suglasnost, Sveto Pismo i Učiteljstvo Crkve, akomodativni smisao). U II dijelu: *Opća hermeneutika, raspravlja o literalnom tumačenju, o poglavitim tropima u S. P., o povijesnom i o tehničkom tumačenju.*

Odmah iza predgovora zabilježena su glavna velika djela, koja raspravljaju o ovim pitanjima, što može svakome poslužiti za daljnje dublje proučavanje.

Ne bi čovjek rekao, da je na onako malo stranica toliko gradiva sakupljeno; a što još više začuđuje, jest onaj onako precizni, jasni način izražavanja u ovako teškim i zamršenim pitanjima. Tradicija je dolično uzeta u obzir kao i izjave posljednjih papa Lava XIII., Pija X. i Benedikta XV., te riješenja Biblijske komisije.

Cjelovito izdanje, a već i sama ideja, zaslužuje svaku pohvalu i — nasljedovanje.

O. P. Vlašić.

Blat P. A. O. P., Commentarium textus Codicis Iuris Canonici L. I. Normae Generales. Romae 1921. Form. 8. P. 204; L. II. De Personis ed. 2. Romae 1921. Form. 8. P. 804; L. III. De Rebus. P. I. De Sacramentis, Romae 1920. Form. 8. P. 805.

Komentar učenoga O. Blat-a ogroman je svojim objamom i vjerojatno će biti veći nego ijedan drugi nama poznati. O. Blat u njemu tumači i razjašnjuje pojedine kanone na dugo, često dapače više nego je potreba. Osvrće se na autentične izvore Kodeksa, dok mu je starija stručna literatura, izuzevši

Sv. Tomu, gotovo sasvim izostala. Na početku razlaganja svakoga kanona stavlja posebni naslov. To je zgodno, jer se tako čitatelj lakše upozna s predmetom, o komu je u kanonu govor. Komentar O. Blat-a ima i tu prednost, što pred svakom kanonskom institucijom donosi njezinu kratku shemu. Iz toga se vidi, da je pisac duboko u stvar prozreo, a i čitatelju je lakše doći do njezina svestranog poznanja.

Zamjerili bismo O. Blat-u što se kod razjašnjavanja pojedinih kanona malo služi primjerima. To doduše nije potrebno piscu, ali je čitatelju, osobito, ako je početnik; a uzme li se u obzir tvrdoća samoga Kodeksa, rasvjetljivanje s primjerima ne bi škodilo ni upućenijima. Slabo se također osvrće na pitanja, koja su za kanoniste prijepona a Kodeks ih je ili riješio ili ostavio netaknuta ili su pako nastala odredbama samoga Kodeksa. Ovaj nedostatak, čini se, opazio je i sam pisac, pa ga je u drugom izdanju druge knjige nastojao nadoknaditi. Ali ni sami način, s kojim on tumači Kodeks, ne dopušta mu, da se lako upušta u prijepona pitanja. Ni historična strana nije dovoljno razvijena. Nju auktori često zanemaruju, a ipak je ona čimbenik, koji djelu daje znanstveni karakter i pomaže, da se što svestranije shvate ustanove živućega prava.

Komentar O. Blat-a uopće je dobar. To potvrđuje i činjenica, da je u kratko vrijeme bio razgrubljen.

Dr. Fra A. Crnica.

Noval P. I., O. P., Commentarium Codicis Iuris Canonici L. IV. De Processibus. P. I. De Iudiciis, Augustae Taurinorum. 1920. Form. 8. P. 624.